

Regionutvecklings- och tillväxttjänstreformen

Frågor och svar

- **Lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling**

Vad föreskrivs det i lagen?

I lagen föreslås bestämmelser om serviceprocessen för arbetssökande och om service som ordnas i form av regionala tillväxttjänster och som främjar arbetsmarknadens ändamålsenlighet, tillgången på kompetent arbetskraft och de arbetssökandes möjligheter att få arbete, dvs. om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling.

Som rekryteringstjänster har landskapet skyldighet att förmedla uppgifter om tillgången på kunnig arbetskraft och om arbetstillfällen, ge råd och handledning vid rekrytering och jobsökning samt samordna arbetstillfällen och arbetssökande.

Som tjänster för kompetensutveckling ska landskapet ordna tillväxttjänstutbildning samt yrkes- och karriärvägledning.

Landskapet kan dessutom ordna annan service som stöder rekrytering och jobsökning, kartlägger eller utvecklar de enskilda kundernas kompetens eller på annat sätt förbättrar deras arbetsmarknadsfärdigheter eller stöder sysselsättningen.

Vad händer med närings-, trafik- och miljöcentralerna och arbets- och näringsbyråerna som sköter dessa uppgifter för närvarande?

Arbets- och näringsbyråernas nuvarande arbets- och näringstjänster samt närings-, trafik- och miljöcentralernas (NTM-centralerna) företagservice slås samman till tillväxttjänster på landskapsnivå. Uppgifterna sköts i fortsättningen av landskapen, och de anställda vid NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna övergår som så kallade gamla arbetstagare i tjänst hos landskapen. Verksamheten vid NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna upphör och landskapens tillväxttjänster inleder sin verksamhet.

Hur ordnas och produceras tjänsterna i landskapen?

Landskapen föreslås ha ansvar för att ordna offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling. I Nyland ska ansvaret för att ordna tillväxttjänster dock kunna ligga hos en samkommun i stället för hos landskapet, om kommunerna i huvudstadsregionen kommer överens om att inrätta en samkommun. Landskapet eller samkommunen kan producera tjänsterna själv eller överlåta produktionen till en tjänsteproducent. En sammanslutning, stiftelse eller enskild näringsidkare kan vara tjänsteproducent. Om landskapet självt står för produktionen av tjänster i en konkurrenssituation på marknaden, ska landskapet låta ett bolag, ett andelslag, en stiftelse eller en förening sköta tjänsteproduktionen.

Hur hittar jag arbetskrafts- och företags servicen framöver?

Landskapet ska ordna tjänsterna så att kunderna lätt har tillgång till dem. Servicen ska tillhandahållas både i form av service som kunderna kan använda på egen hand (webbtjänster) och som personlig service. Landskapet har skyldighet att ordna serviceställen för kunder så att ärenden kan uträttas genom ett besök på ort och ställe. På så sätt säkerställs det att kunderna kan inleda jobsökningen inte bara via en webbtjänst utan också genom ett personligt besök.

Vad avses med bedömning av servicebehovet?

Tillhandahållandet av tjänster ska utgå från kundens behov av service. Med servicebehov avses den bedömning av vilka tjänster en kund behöver som görs av landskapet eller tjänsteproducenten och genom vilka man på bästa sätt främjar tillgången på kunnig arbetskraft och att den enskilda kunden sysselsätts på den öppna arbetsmarknaden. Vid bedömning av servicebehovet kan man utöver ett personligt sammanträffande även utnyttja t.ex. telefon- och nättjänster.

Landskapet eller tjänsteproducenten ska bedöma arbetssökandens servicebehov inom två veckor efter det att jobsökningen inleddes. Vid utdragen arbetslöshet ska servicebehovet bedömas på nytt minst var tredje månad.

Vad är en sysselsättningsplan?

En sysselsättningsplan är en plan som landskapet eller tjänsteproducenten utarbetar tillsammans med arbetssökanden och i vilken överenskoms om jobsökning och målen för den samt om tjänster enligt behovet av service. Sysselsättningsplanen grundar sig på den arbetssökandes egna mål för arbete eller utbildning och det uppskattade servicebehovet.

Med en sysselsättningsplan avses liksom för närvarande även en sektorsövergripande sysselsättningsplan som utarbetas för arbetssökande med behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Sysselsättningsplanen kan ersättas med en integrationsplan eller aktiveringsplan.

Hur ser man till tjänsterna för svårssysselsatta personer?

Landskapet har skyldighet att samordna tjänsterna för sådana arbetssökande i fråga om vilka främjandet av sysselsättningen kräver att den offentliga servicen för rekrytering och kompetensutveckling eller andra tillväxttjänster samordnas med social- och hälsovårdstjänster eller Folkpensionsanstaltens rehabiliteringstjänster.

Den arbetssökande är i behov av samordnade tjänster om hindren för att personen ska få arbete inte enbart beror på bristen på lediga platser eller brister i den arbetssökandes kunnande, utan även på att den arbetssökande har sådana begränsningar i arbets- eller funktionsförmågan eller problem i fråga om livskompetensen som inte kan lösas enbart genom konsultation myndigheterna emellan, utan som kräver ett nära samarbete mellan olika aktörer inom tillväxt- social-, hälso- och rehabiliteringstjänsterna .

Hur säkerställer man en likvärdig behandling av kunderna när tjänsterna ordnas och produceras i landskapen?

I lagstiftningen har i fråga om tillväxttjänsterna föreskrivits minimikrav som gäller alla landskap. Landskapet och tjänsteproducenten har skyldighet att främja tillgodoseendet av likvärdighet och jämställdhet mellan könen då de tillhandahåller, utvecklar eller informerar om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling.

Landskapen kommer nu att ha bättre möjligheter att producera tjänster som svarar mot kundernas behov, vilket kan främja likabehandling.

Landskapen iakttar de internationella förpliktelser som är bindande för Finland, och staten kan ställa krav på landskapen med anknytning till dessa. Förpliktelserna gäller i synnerhet likabehandling och tillgänglighet

i fråga om tillgången till tjänsterna samt att olika kundgrupper och enskilda kunder ska behandlas på ett icke-diskriminerande sätt. Tillgodoseendet av dessa förpliktelser ska årligen bedömas i en dialog mellan staten och landskapen.

Styrningen av och tillsynen över tjänsteproduktionen hör till kärnan i landskapens organiseringsuppgifter. Landskapet ska utarbeta ett program för egenkontroll för att övervaka produktionen av tillväxttjänsterna och tillgången och kvaliteten på dem. Arbets- och näringsministeriet följer hur lika tillgång till tillväxttjänster och tillräcklig finansieringsnivå för tjänsterna uppnås på riksomfattande nivå och i landskapen.

I vilken utsträckning kan kunden välja bland tjänster och tjänsteproducenter?

Tillhandahållandet av tjänster baserar sig på servicebehovet, och därför har kunden inte subjektiv rätt till de tjänster han eller hon önskar. Tjänster som används självständigt är tillgängliga för alla.

Om en tjänst som överensstämmer med kundens servicebehov tillhandahålls av fler än en tjänsteproducent, har kunden rätt att välja tjänsteproducent bland de tjänsteproducenter som landskapet har anvisat. Landskapen är skyldiga att tillhandahålla sina kunder rådgivning och handledning vid valet av tjänsteproducent.

Om en enskild kund av någon anledning inte utnyttjar sin valfrihet fastän denna möjlighet erbjuds, ska landskapet anvisa kunden en tjänsteproducent. Kunden får av grundad anledning byta tjänsteproducent, men detta kräver emellertid tillstånd av landskapet.

Landskapet kan dessutom ålägga en kund att byta tjänsteproducent om kundens servicebehov har förändrats till exempel på grund av utdragen arbetslöshet.

Hur inleder man jobbsökning?

I regel inleds jobbsökningen elektroniskt i den för ändamålet avsedda nättjänsten eller genom en personlig begäran om inledande av jobbsökning hos det landskap där personen vill registrera sig som kund. Registrering som arbetssökande förutsätter att en enskild kund lägger fram behövliga redogörelser om sin yrkeskompetens, arbetshistoria, utbildning och arbetsförmåga till landskapet samt meddelar sin adress och eventuella andra kontaktuppgifter med hjälp av vilka han eller hon kan nås utan dröjsmål.

Hur kan en utlänning eller en person utan medborgarskap anmäla sig som arbetssökande?

Registrering som arbetssökande av någon annan än en finländsk medborgare förutsätter att personen i fråga på grundval av internationella avtal om arbetskraftens fria rörlighet som är förpliktande för Finland har rätt att komma till Finland för att söka arbete och förvärvsarbeta utan landskapets arbetskraftspolitiska prövning, eller att han eller hon med stöd av ett uppehållstillstånd som inte är förenat med några begränsningar i fråga om arbetsgivaren har rätt att förvärvsarbeta i Finland.

Kommer möjligheten till arbetsprövning att finnas kvar?

Arbetsprövning kan också i fortsättningen användas för att utreda en enskild kunds alternativ för yrkesvalet och karriären eller för att stödja kundens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden på nytt. Arbetsprövning för att utreda alternativ för yrkesvalet och karriären används då personen saknar yrkesutbildning eller när det är fråga om byte av bransch eller yrke. Arbetsprövning kan också utnyttjas när det finns behov av omskolning till en ny bransch eller ett nytt yrke.

Har äldre arbetssökande som varit arbetslösa en längre tid fortfarande rätt till arbetsmöjlighet som ordnas av kommunen?

Landskapet ska säkerställa att en arbetslös person vars rätt till arbetslöshetsdagpenning för arbetstagare upphör i åldern 57-59 på grund av att maximitiden uppnåtts ska ha möjlighet till rehabilitering, tillväxttjänstutbildning eller sådan arbetskraftsutbildning som avses i lagen om yrkesutbildning. Om en arbetslös persons rätt till arbetslöshetsdagpenning för löntagare upphör på grund av att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning uppnåtts efter att denne fyllt 60 år, ska landskapet säkerställa personen möjlighet till sysselsättningsfrämjande service enligt lagen om utkomststöd för arbetslösa eller lönesubventionerat arbete i anställning hos någon annan arbetsgivare än kommunen. Om lämplig rehabilitering, utbildning, sysselsättningsfrämjande service eller lönesubventionerat arbete inte kan ordnas, ska personens hemkommun ordna möjlighet till arbete.

Hurdan vägledning för yrkesval och karriär tillhandahåller landskapen framöver?

Vägledning för yrkesval och karriär hör till de tjänster som landskapen ordnar. Tjänsterna omfattar en helhetsbedömning av kundens situation samt personlig vägledning eller träning. Målet med vägledningen är att finna realistiska lösningar för utbildning och arbetskarriär. Vägledningen för karriär kan innebära stöd till en person som ska göra upp en egen karriärsplan och utveckla sina karriärplaneringsfärdigheter.

Hur påverkar reformen de arbetslösas möjligheter att komma in på utbildning?

Till landskapens uppgifter hör att ordna tillväxttjänstutbildning, som utgörs av arbetslivsinriktad utbildning som ökar personens yrkeskunskaper och yrkesfärdigheter. Landskapet ska också tillhandahålla entreprenörskapsutbildning och integrationsutbildning.

Arbetskraftsutbildning som leder till examen tillhandahålls av läroanstalter som beviljats tillstånd att ordna arbetskraftsutbildning av undervisnings- och kulturministeriet. Valet av studerande även till dessa utbildningar baserar sig på arbetskraftspolitisk prövning och föreslås höra till landskapets uppgifter.

Kompetensen hos arbetslösa arbetssökande kan också främjas genom att personerna ges möjlighet att avlägga frivilliga studier med arbetslöshetsförmån. Yrkeskompetensen hos arbetslösa arbetssökande kan dessutom utvecklas genom lönesubventionerat arbete.

Hur behandlas kunduppgifter?

Landskapet ska ha rätt att av andra myndigheter och aktörer, t.ex. arbetslöshetskassor och tjänsteproducenter, få de uppgifter om kunder som är nödvändiga för verkställandet av lagen. Landskapet ska också ha rätt att till tjänsteproducenten lämna ut sådana uppgifter om kunder som är nödvändiga för att producera tjänsten eller för att sköta en uppgift som överförs på tjänsteproducenten. Vidare har landskapet rätt att lämna ut uppgifter som är nödvändiga för att ordna sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Avsikten är att det ska utfärdas en särskild lag om informationssystem och informationsbehandling.

Hur kan kunden överklaga ett beslut?

I regel kan man begära omprövning av beslut på det sätt som anges i förvaltningslagen. Begäran om omprövning ska göras hos det landskap som har fattat beslutet. Om beslutet har fattats av en tjänsteproducent, ska omprövning av tjänsteproducentens beslut begäras hos det landskap vars tjänsteproducent det är fråga om. Ett beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen och förvaltningsdomstolens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Anförande av besvär hos högsta förvaltningsdomstolen kräver besvärstillstånd.

Lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster

- Frågor och svar

Vad föreskrivs det i lagen om stöd som beviljas företag?

I lagen ska det föreskrivas om

- **stöd för utvecklingstjänster för företag** (analys-, expert- och utbildningstjänster avsedda för utveckling av små och medelstora företag) som beviljas av generella medel
- **stöd för utvecklings- och investeringsprojekt som anknyter till utveckling av företagets affärsverksamhet, tillväxt och internationalisering** (stöd för materiella och immateriella investeringar samt för utvecklingsåtgärder) och som beviljas av generella medel
- **stöd för företags transportkostnader** (stöd för transport i Finland av produkter som har bearbetats av små och medelstora företag) som beviljas av generella medel.

Vad föreskrivs det om stöd till juridiska personer för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsverksamhet?

I lagen ska det föreskrivas om stöd för projekt som arbets- och näringsministeriet beviljar av nationella medel samt stöd för projekt som arbets- och näringsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet beviljar av strukturfondsmedel. Lagen ska dessutom innehålla bestämmelser om sådana stöd för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsprojekt som gäller utveckling av regionerna och som beviljas av landskapen med strukturfondsmedel samt generella medel.

Vilka stöd beviljas av landskapen?

Landskapen får bevilja stöd för

- utvecklingsprojekt som syftar till att skapa regional tillväxt och en mångsidigare näringsstruktur, främja samarbete mellan kommuner inom regionutvecklingen, skapa förutsättningar för utvecklande av innovationer eller utveckla företagets verksamhetsförutsättningar
- sådana investeringar i infrastruktur som genomförs av kommunerna (*infrastrukturellt investeringsstöd*)
- utvecklingsprojekt som gäller miljön och naturresurserna
- utvecklings- och investeringsprojekt som gäller trafik och infrastruktur
- utvecklings- och investeringsprojekt som hör till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde
- utvecklingsprojekt som främjar sysselsättning, kompetens och social delaktighet
- strukturfondernas projekt för tekniskt stöd
- kapitalplaceringsverksamhet.

Vilka stöd beviljas av ministerierna?

Arbets- och näringsministeriet får av nationella medel bevilja stöd för utvecklings- och investeringsverksamhet som syftar till regional förnyelse, främjande av tillväxt och utveckling och stärkande av livskraften, om verksamheten har nationell betydelse eller ska utnyttjas av flera regioner och beslutet därför ska fattas vid ministeriet. Arbets- och näringsministeriet får dessutom bevilja en del av strukturfondsmedlen för sådana projekt i fråga om tekniskt stöd som ministeriet självt genomför. Social- och hälsovårdsministeriet får av strukturfondsmedel bevilja stöd för nationellt betydande utvecklingsprojekt som är förenliga med strukturfondsprogrammet och avser fler än en region.

Social- och hälsovårdsministeriet får dessutom bevilja en del av strukturfondsmedlen för sådana projekt i fråga om tekniskt stöd som ministeriet självt genomför.

Kommer lönesubventionen att finnas kvar?

Ja. Lönesubvention beviljas i fortsättningen av landskapet eller av Nylands samkommun. Lönesubvention är ett stöd som kan beviljas arbetsgivare för lönekostnaderna för anställning av arbetslösa arbetsökande. Syftet med lönesubventionerat arbete är att förbättra yrkeskompetensen hos dem som anställs med hjälp av subventionen och på så sätt främja deras sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. I lagen anges de förutsättningar under vilka en arbetsgivare och arbetstagare kan beviljas lönesubvention. Villkoren motsvarar de nuvarande villkoren.

Hur går det med startpengen?

Startpeng beviljas även i fortsättningen. Startpeng kan på motsvarande sätt som för närvarande beviljas enskilda kunder som inleder ny företagsverksamhet på heltid eller utvidgar företagsverksamhet som tidigare bedrivits som bisyssla så att den börjar sysselsätta personen på heltid.

Hur går ansökan om stöd till?

Stöd söks i regel genom ett system för e-tjänster som tillhandahålls i hela landet, men lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och startpeng kan också sökas med en blankett.